

Legnicki Almanach - promocja VI tomu

Legnicki Almanach - promocja VI tomu

28 października /poniedziałek/, godz. 17.00

Miejsce: LBP, ul. Piastowska 22

wstęp bezpłatny; org. Stowarzyszenie „Pamięć i Dialog”, LBP

WSTĘP

Rekomendujemy czytelnikom szósty tom „Legnickiego Almanachu”, bogaty w różnorodną tematykę i często mało znane, niedoceniane wydarzenia czy losy ludzi związanych z historią miasta. Kontynuujemy różne formy przekazu, od krótkich tekstów z przewagą ilustracji po artykuły naukowe i teksty źródłowe z komentarzem historycznym. Przybliżamy historię ludzi związanych z Legnicą i pokazujemy przy tej okazji miasto i jego zakątki, które często pozostały już tylko na zdjęciach. Tradycyjnie wychodzimy poza opłotki, nie ograniczając się tylko do tematów legnickich. Rocznik historyczny uznajemy za czasopismo otwarte na ludzi i miejsca oraz historię nie tylko XX i XXI w. Dlatego w tym roku zaprosiliśmy do współpracy dwoje zagranicznych badaczy: ukraińską historyczkę sztuki i niemieckiego historyka.

Szósty tom otwiera „Legnicki wehikuł czasu”, w którym Maria Kubasik przypomina wiosnę 1934 r. i rozpoczęcie budowy autostrady w powiecie legnickim. Natomiast Krzysztof Kozłowski pokazuje tużpowojenną Legnicę w obiektywie Wojskowej Agencji Fotograficznej – są to zdjęcia dotychczas szerzej nieznane i niepublikowane. Kolejny tekst M. Kubasik poświęciła legnickiemu pasjonatowi motoryzacji – Zygmuntowi Małolepszemu. Legnicki wehikuł zamyka Hanna Szurczak, która szukając śladów Lignicy, natknęła się na widoczny spod złuszczonej farby napis Pietkiewicz. Idąc dalszymi tropami, dotarła do rodziny Mieczysława Pietkiewicza, jednego z legnickich pionierów, spisując jego historię.

W cyklu „Artykuły” zamieszczono sześć opracowań. Maciej H. Dąbrowski kontynuuje opis legnickich inskrypcji łacińskich, tym razem w katedrze św. św. Apostołów Piotra i Pawła. Doktor Wojciech Kondusza przybliża polskiemu czytelnikowi proces wycofywania wojsk Związku Radzieckiego/Federacji Rosyjskiej z byłej Niemieckiej Republiki Demokratycznej przed trzydziestoma laty, który miał nieco inny charakter niż w Polsce/Legnicy, choć można znaleźć też wiele podobieństw. Doktor Katarzyna Michalewicz wraz z dr. Markiem Żakiem prezentują nieznany serwis informacyjny stanu wojennego, ukazujący się w miejsce tygodnika „Konkrety” pod nazwą „Sygnały Legnickie”. Doktor Marek Szajda przedstawia dalszy ciąg żydowskiego życia religijnego w Legnicy, zamykając swój wywód na roku 1989. Po raz pierwszy na łamach naszego rocznika historycznego publikujemy artykuł z dziedziny archeologii, autorstwa dr. Jakuba Szajta i dr. Tomasza Stolarczyka, poświęcony ciekawemu odkryciu archeologicznemu na terenie Akademii Rycerskiej. Cykl zamyka artykuł dr. M. Żaka dotyczący historii Romualda Kwaska, który dokonał samospalenia 4 września 1972 r. Autor zgromadził bogaty i różnorodny materiał źródłowy na temat tego człowieka, który jednak nadal nie pozwala wyjaśnić do końca przyczyn tak drastycznego aktu.

Dział „Materiały” otwiera esej Leokadii Anczyszkiny. Dotyczy on Borysa Woźnickiego, nieustrzonego człowieka, poszukiwacza, konserwatora zabytków, który ocalił m.in. bezcenne zabytki wspólnego dziedzictwa kulturowego Polski i Ukrainy, w tym doprowadził do odbudowy zamku w Olesku. Jest również opisem walki światłego Ukraińca o zachowanie nieuznawanego przez ówczesne państwo własnego materialnego dziedzictwa kulturowego. Dla wielu legniczan pochodzących z Kresów Wschodnich i ich potomków esej ten może stanowić sentymentalną podróż. Z kolei Marek R. Górniak zapoznaje nas z historią i współczesnością ośrodka pielgrzymkowego w Grodowcu na ziemi głogowskiej wraz z zabytkowymi budowlami architektonicznymi, wartymi odwiedzenia. Edyta Łaborewicz zachęca regionalistów do zainteresowania się historią rzemiosła w mieście, prezentując – na podstawie archiwaliów – sylwetki legnickich zegarmistrzów. Natomiast Zbigniew Kraska przybliża sylwetkę prof. dr. hab. Sławomira Fijałkowskiego, artysty i kuratora legnickich wystaw „SREBRO”.

W części czwartej „Legnickiego Almanachu” dominują komunikaty, choć zamieszczamy tu też informacje i recenzje. Zbigniew Fudali opisuje tegoroczne wybory samorządowe w Legnicy. Z kolei Z. Kraska przywołuje pamięć o zmarłym w tym roku Henryku Kułaku. M. Kubasik z Andrzejem Miernickim prezentują przebieg obchodów 80. rocznicy Wielkiej Ucieczki ze Stalagu Luft 3 w Żaganiu, a wspólnie z dr. M. Szajdą przedstawia sprawozdanie z drugiej już debaty w cyklu „Między miastem a regionem”. Natalia Murdza odśladania wyniki tegorocznej ekshumacji byłych mieszkańców Piątnicy (Pfaffendorf). Doktor T. Stolarczyk informuje zaś o wizycie studyjnej włoskich badaczy z Florencji na Zamku Piastowskim. Z kolei dr M. Żak

Legnicka Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Gumińskiego w Legnicy

prezentuje wydarzenia związane z obchodami piętnastolecia spółki Koleje Dolnośląskie, która ma siedzibę w Legnicy. Natomiast Stanisław A. Potycz zapoznaje nas z działalnością Bractwa Henryka Pobożnego. Jakub Ramelow z Uniwersytetu w Greifswaldzie przybliży legniczanie założenia projektu badawczego realizowanego w Niemczech, a dotyczącego militarnego dziedzictwa Związku Radzieckiego w Polsce, w tym w Legnicy.

W tegorocznym tomie mamy też dwie recenzje wydawnictw: prof. dr hab. Andrzej Małkiewicz zrecenzował książkę dr. M. Żaka *Drudzy w mieście. Życie codzienne ludności polskiej w Legnicy 1945–1948*, a dr M. Szajda wydawnictwo naszego stowarzyszenia *Tadeusz Gumiński. Życie – dzieło – pamięć*.

Piąty dział „Źródła i wspomnienia” otwierają wspomnienia: Beaty Bartczak, Bolesława Bednarza-Woydy i Marii Furowicz. Kolejne dwa teksty odnoszą się do źródeł historycznych; Agata Gerłowicz poświęca uwagę pionierowi miasta Franciszkowi Kryjonowi, a Bartosz Kaczmarek pokazuje pierwszy miesiąc Wielkiej Wojny w korespondencji legnickiego historyka i archiwisty Arnolda zum Winkla. Kolejny tekst stanowią wspomnienia Krystyny Marcinowskiej dotyczące jej działalności w NSZZ „Solidarność”. Natomiast Wiesław Maciuszczak zajmuje się tekstem źródłowym, tj. Kroniką 3 Drezdeńskiego Pułku Czołgów Średnich z Żagania w kontekście udziału Wojska Polskiego w inwazji na Czechosłowację w 1968 r. Dział zamykają wspomnienia o pionierach legnickiego środowiska plastyków Aleksandrze Frydrychowicz-Zajac i Ryszardzie Zajacu w opracowaniu Z. Fudalego.

Na uwagę zasługuje w ostatnim dziale „Varia” rozpoczynający się w tym tomie wywiad-rzeka dr. M. Żaka ze znaną legnicką historyczką sztuki, Janiną Stasiak.

Na koniec pragniemy podziękować autorkom i autorom za współpracę, a recenzentom tekstów za cenne uwagi i wskazówki: dr hab. inż. arch. Justynie Kleszcz, dr. Piotrowi J. Fereńskiemu, prof. dr. hab. Bohdanowi Halczakowi, dr. Marcinowi Klemenskiemu, prof. dr. hab. A. Małkiewiczowi, dr. Andrzejowi Szczepańskiemu i dr. hab. Piotrowi Szymańcowi. Dziękujemy również Prezydentowi Miasta Legnicy za udzieloną stowarzyszeniu dotację na wydanie szóstego tomu „Legnickiego Almanachu”.

Maria Kubasik, Wiesław Maciuszczak